

SZENTKÚT

NEMZETI
KEGYHELY
LAPJA

GONDOLATOK
A SZENTÉVRŐL

6. oldal

HOGYAN
IMÁDKOZZUNK JÓL?

9. oldal

INTERJÚ:
MÁRIA HÚSVÉTJA

12. oldal

Pax et bonum!

Örülünk, hogy Szentkúton is elnyerhető a szentévi búcsú. A búcsú az Isten színe előtt a már megbocsátott bűnökért járó, ideig tartó büntetéseknek – bűneink következményeinek – elengedése. Teológiai alapjait a szentek közössége és az Egyház lelki kincsestára adják, ahogyan azt VI. Pál pápa tanítja az 1967. január 1-jén kiadott *Indulgentiarum doctrina* kezdetű apostoli konstitúciójában. A szentek közössége révén kedves halottainkért is közbenjárhatunk, akik a tisztító tűzben vannak. A búcsút felajánlhatjuk értük vagy magunkért, de élőkért nem. Az Egyház kincsei azok a lelki javak, amelyeket Krisztus, a Szűzanya és a szentek szereztek érdemeikkel. A szentkúti zarándoklaton úgy nyerhető el a teljes búcsú, ha elvégezzük a szentgyónásunkat, szentmisén veszük részt és áldozunk, valamint imádkozunk a Szentatya szándékára egy Hiszekegyet, Miatyánkot és nálunk egy Üdvözlégyet is. Sok kegyelmet kívánok zarándokainknak a szentévben!

P. dr. Orosz Lóránt OFM *kegyhelyigazgató*

Fotó: Földi Zsolt

IMPRESSZUM

A SZENTKÚTI FERENCES KÖZÖSSÉG
INGYENES KIADVÁNYA

Felelős kiadó:

P. dr. Orosz Lóránt OFM

Felelős szerkesztő:

Keppel Dániel

Cím:

3077 Mátraverebély-Szentkút 14.

Számlaszám:

11600006-00000000-30458365

Telefonszám:

+36-32/418-029;

+36-20/400-5878

E-mail:

info@szentkut.hu

Honlap:

www.szentkut.hu

ISSN 1789-7432

Fotók:

Szentkúti Fotóarchívum,

Hátlapkép: P. Palkó Julián OFM

Borító- és lapterv:

Bodogán Péter

Grafikai szerkesztő:

Biró Dániel

Olvasószerkesztő:

Kámán Veronika

Nyomdai munkák:

VIRTUÓZ Kiadó és Nyomdaipari Kft.

Felelős vezető: Miseje Balázs

Tartalom

4. Több tér és kényelem
6. A 2025-ös szentév a türelemben való megerősödés, az öröm, a pihenés éve
8. Elkezdődött a temetkezés a nemzeti kegyhely új urnatemetőjében
9. Hogyan imádkozzunk jól?
10. A Mária-szobor öltöztetése
11. Mária jelenléte az Egyházban tanúság a feltámadásról
12. Mária húsvétja
Beszélgetés Bezzegh Kelemen testvérrel
16. Ötvenöt éve emelték a kegytemplomot „basilica minor” rangra
19. Egész novemberben imádkoztak az elhunytakért a kegyhely szerzetesei

A szentév mottója: „*A remény zarándokai*”, de azok számára, akik nem tudnak Rómába zarándokolni, Magyarországon is kijelöltek olyan helyeket, ahol elnyerhető a szentévi búcsú. Az egyik legismertebb zarándokhelyünk, Mátraverebély-Szentkút is ilyen hely.

Mária húsvétja: a biztos remény és vigasztalás jeleként ragyog Mária Isten zarándoknépe számára.

Több tér és kényelem

Már foglalhatók a családi apartmanok

Egyre népszerűbbek az újonnan elkészült családi apartmanházak, amelyek Mátraverebély-Szentkút családbarát jellegét erősítik. A 14 darab saját fürdőszobás, konyhával felszerelt, modern ház elhelyezkedése azt a cél szolgálja, hogy a családok a kegyhelyen, mégis a liturgikus tértől messzebb, festői környezetben élvezhessék a pihenést. Innen mind az étterem, a játszótérek, sportpályák, mind pedig a bazilika egyenlő távolságban

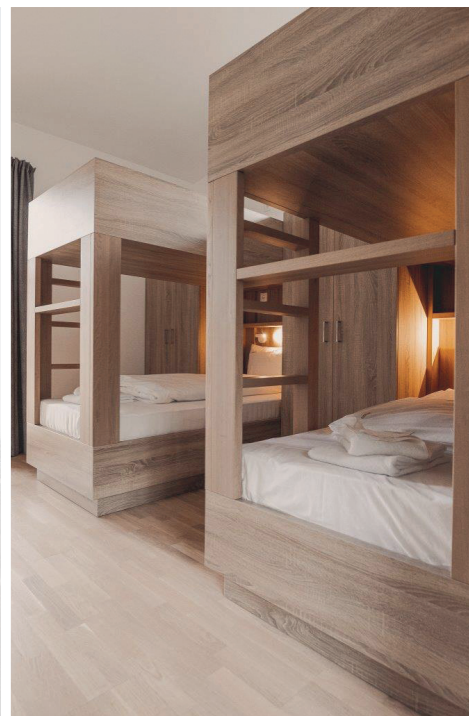
találhatók. Így aki bekapcsolódna a liturgikus rendbe vagy csak kirándulni szeretne, annak is ideális hely a pihenésre.

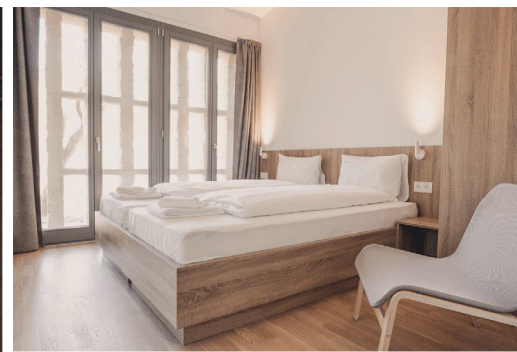
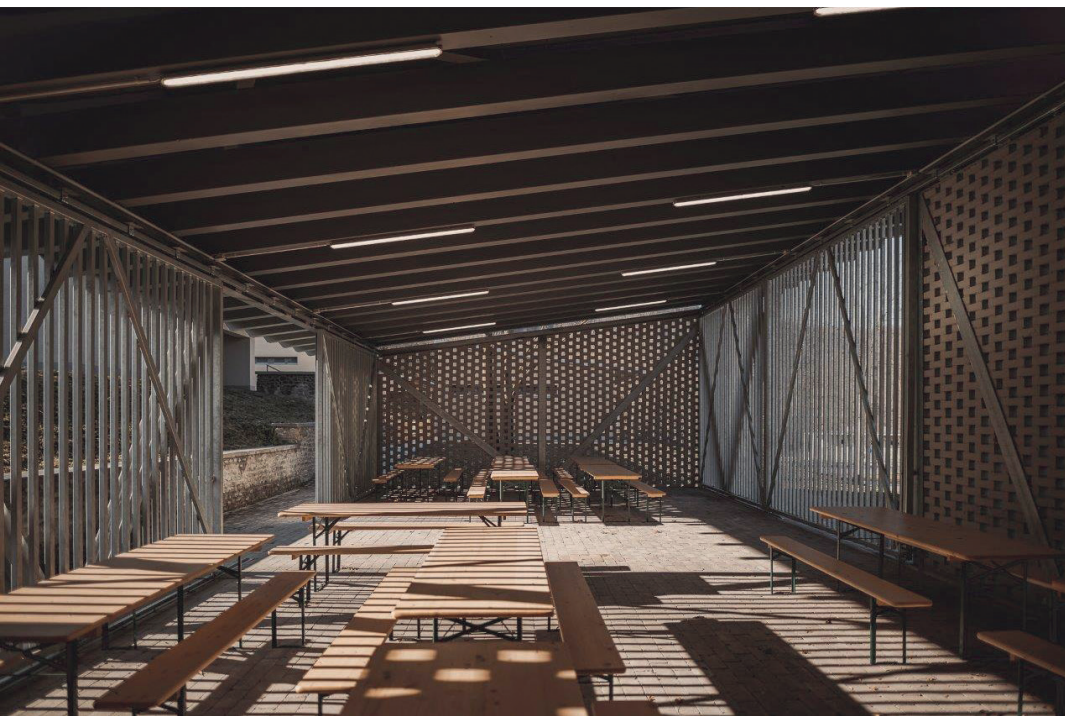
A házakban egy franciágyas hálószoba és egy dupla emeletes ágygal felszerelt szoba található. Az apartmanok ölelésében épült egy közösségi tér is, amely nyáron családoknak, csoportoknak kiváló találkozóhely. A sportolás, a gyerekek kikapcsolódása adott, ahogy az ellátás is, amelyet

a Szent Jakab Étterem biztosít. Ha azonban a család önállóan szeretné élvezni a pihenést, és saját konyhában főzőcskézne, itt erre is lehetősége nyílik.

A búcsúszezonban már fogynak a helyek, de előtte és utána még foglalhatók a szállások. Bővebb információért érdemes honlapunkon, a Turizmus menüpont alatt tájékozódni.

Kerekes-Dancsok Regina
fotók: Gyetvai Gergely

A 2025-ös szentév a türelemben való megerősödés, az öröm, a pihenés éve

2024. május 9-én a római Szent Péter-bazilikában ünnepi vesperás keretében adta át Ferenc pápa az öt kontinens képviselőinek *Spes non confudit* (A remény nem csal meg) kezdetű bulláját, amellyel meghirdette a 2025-ös szentévet. A szentév – vagy más néven jubileumi év – olyan időszak, amely a hívek számára különleges kegyelmeket, bűnbocsánatot és lelki megújulást kínál. A szentéveket a pápa hirdeti meg általában minden 25. évben, de rendkívüli események alkalmával is megteheti: 2015–2016-ban például „a kegyelem éve” mottóval hirdetett szentévet a katolikus egyház. Hogy milyen lehetőségeket tartogat számunkra az idei szentév a lelki megújulás és a hitbeli növekedés terén, arról Orosz Lóránt ferences szerzetes, kegyhelyigazgató számol be olvasóinknak:

Gyógyulhatunk

1300 óta minden 25. évben jubileumi szentévet hirdetnek a katolikus egyházban, így 2025-ben kivételes, ünnepi évet írunk. Ez az év a megbocsátás ünnepe: a bűnök eltörlésének, a gyógyulásnak, az örömeinek és a pihenésnek az időszaka.

Bocsánatot nyerhetünk

A Szentatya kérése szerint börtönkapuk nyílnak meg, országadósságok törlődnek el, migránsok találnak új otthonot. A 25 pontból álló pápai bulla a betegekért, az idősekért, a kábítószertüggőségben szenvedőkért, valamint a teremtett világ tiszteltetésben tartásáért is kéréseket, javaslatokat fogalmaz meg.

Reménykedhetünk

A szentév mottója: „A remény zárandokai”, de azok számára, akik nem tudnak Rómába zárandokolni, Magyarországon is kijelöltek olyan helyeket, ahol elnyerhető a szentévi búcsú. Az egyik legismertebb zárandokhelyünk, Mátraverebély-Szentkút is ilyen hely. A búcsú révén megszabadulhatunk az ideigtartó büntetéstől, ami azt jelenti, hogy ha most meghalnánk, felmentést kapnánk a tisztítóűz alól, vagy a tisztítóűzben szenvedők közül egyet a mennyországba juttathatunk.

Felszabadulhatunk

Egy gyónás alkalmával ugyan feloldozást nyerünk a bűneink alól, de sokszor ott maradnak helyrehozhatatlannak tűnő következmények. Például ha az, akivel rendezni kellett volna valamilyen konfliktust,

már meghalt. Ilyenkor Isten a segítségünkre siet, hiszen ő mindenható. El tudja törölni a bűnök következményeit is. Mivel pedig közösségekben vagyunk az elhunytakkal is, értük is tudunk tenni.

Megerősödhet a türelmünk

A türelmetlenség népbetegséggé vált, mindent most rögtön akarunk. A technika fejlődésével állandó nyomás került ránk: hajtás lett az élet. Nincs elég erős hitünk, hogy ezen változtassunk. A jubileumi év viszont az ezzel való szakításra indít bennünket. Ha például egy héten egyszer offline napot tartunk, azzal már teljes búcsút nyerhetünk a szokásos feltételekkel, vagyis ha 8 napon belül gyónunk, részt veszünk egy szentmisén és áldozunk, emellett pedig elimádkozzuk a pápa szándékára a Miatyánkot, az Üdvözlégyet és a Hiszekegyet.

Rátalálhatunk a természet ritmusára

A szentév a türelemben való megerősödés éve is. Ebben nagy segítségünkre lehet a természet, amely megmutatja, hogy mindennek eljön a maga ideje, azt nem lehet sürgetni. Hiába szeretnénk előbb nyarat, nem lesz. Ha esik, ha hideg van, kénytelenek vagyunk elfogadni. A természet ritmusa egyben Isten törvénye. Erre a ritmusra érdemes rátalálni. A természet az elfogadást, a türelmet tanítja nekünk, ha így fordulunk felé.

Megérkezhetünk

Előbb-utóbb mindenki megérkezik az Isten elé, és jó, ha erre készülünk, vagyis számot vetünk az életünkkel. Hálásak lehetünk személyekért és eseményekért, megköszönve azt, aki van és ami van. Isten nem várja el, hogy

maximalisták legyünk, ő elfogad bennünket úgy, ahogy vagyunk, és segít, hogy tudjunk jobbak lenni.

Segíthetünk

Az embertársaink felé fordulással, egy jó cselekedettel, például egy idős vagy beteg szerettünk meglátogatásával is elnyerhetjük a teljes búcsút.

Kiengesztelődhetünk

A szentév kiváló alkalom arra, hogy visszataláljunk a Jóistenhez, ha esetleg eltávolodtunk tőle. Ez az ünnep nem csak a „nagyon” katolikusok számára van fenntartva, hiszen az üdvösség kapuja mindenki előtt kitarult a kiengesztelődés és a megbocsátás lehetőségére. Éljük vele!

fotó: MTI/EPA/ANSA pool/Riccardo Antimiani

Elkezdődött a temetkezés a nemzeti kegyhely új urnatemetőjében

Elkezdődött az urnás temetkezés a nemzeti kegyhelyen. A 456 férőhelyes temetőbe 10 évre lehet megváltani a helyet saját részre vagy családtagok számára.

A közelmúltban változott és vált egyértelművé az a szokás, hogy már nemcsak a koporsós temetést engedélyezi a katolikus egyház, hanem a hamvasztást is. Ha ugyanis nem a föltámadás tényének tagadásából származik az elhamvazás szándéka, akkor az teljes mértékben engedélyezett. Ugyanakkor a hamvak otthon való tárolását vagy azok szétszórását kifejezetten tiltja az egyház. Azok méltó helyen való elhelyezését javasolja, búcsúztatással egybekötve. Erre pedig most már a mátraverebély-szentkúti katolikus nemzeti kegyhely urnatemetője is lehetőséget ad a helyi ferences szerzetesek együttműködésével. *„A bazilikával szemközti hegyoldalon, mesés környezetben található a felújított Kálvária-kápolna urnatemetője, amely mind a természeti adottságokból fakadóan, mind pedig nemzeti kegyhely mivolta miatt kivételes helyszín. Érkeznek a foglalások, amelyek közül a legtöbb már elhunyt családtagok áthozatalára irányul”* – mondta Orosz Lóránt kegyhelyigazgató. További információ: szentkut.hu/urnatemeto
Kerekes-Dancsok Regina

Hogyan imádkozzunk jól?

TÍZ JÓ TANÁCS LÓCSKAI M. KINGA FERENCES NŐVÉRTŐL

Az imádkozás hatékonyságára, módszereire tanítanak bennünket a ferencesek a mátraverebély-szentkúti kegyhely valamennyi téli lelkigyakorlatán. Lócskai M. Kinga ferences szegénygondozó nővér tollából közreadunk egy kis útmutatót arról, hogy hogyan érdemes elkezdni az imádságot, hogyan lehet azt jól végezni.

A legfontosabb, hogy **személyes kapcsolatunk** legyen Istennel. Akkor tudunk egyensúlyba kerülni az életünk valamennyi területén, ha mindennap kapcsolódunk hozzá, például imádság formájában. Az imához nem szép szavak kellene, az a fontos, hogy jelen legyünk egymás számára Istennel. Ne sablonokhoz ragaszkodjunk. Minden imádság egy esz-köz a találkozásra, amelynek első lépése a **jelenlét**. Érdemes Jézust úgy **elképzeln**i, mint a **legjobb barátunkat, testvérünket vagy jegyesünket**. Úgy viselkedjünk vele, mint egy jóbaráttal, akiről szeretnénk minél többet megtudni. Ehhez pedig tér, idő és energia szükséges.

Sokféleképpen lehet imádkozni, íme néhány **módszer** ehhez: lehet csendben, magunkban; egyszerű szavakkal; bibliaolvasással; templomban ülve; kegyhelyre zarándokolva; közösségben énekelve, táncolva; vagy otthon elcsendesedve, nézve a keresztet; dicsőítő alkalmat felkeresve; hálaadás-sal; vagy valamely jószolgálatot teljesítve: ha úgy tudok odamenni valakihez, mint Isten saját képére teremtett másához.

Az imaformákban találjuk meg a **saját imamódunkat**, amellyel közelebb jutunk Jézushoz. Ez lehet kötött ima, képzeletbeli ima vagy egy-egy szó ismétlése, például Isten vagy Jézus neve. A Miatyánk lassú, tudatos formája is hatékony, ez segít abban, hogy mélyebben megértsem az Úr imájának jelentését.

Nincs olyan, hogy rossz imádság: ha elkalandozom, küzdök, szüntelenül térjek vissza Hozzá. Bár látszólag „nem történik semmi”, attól még az ima alakít bennünket belülről. Olyan ez, mint a nagyszombat, amikor Jézus a sírban fekszik: várakozunk. Attól a mélységeimben dolgozik, alakít és formál bennünket. A valódi **ima hatása**, az Istennel való találkozás formáló ereje a hétköznapi életben mutatkozik meg. Ha növekedett bennem a hit, a remény, a szeretet, a megbocsátás, ha le tudtam győzni önmagam, ha el tudok hagyni egy-egy rossz szokást, akkor érezhetem, tudhatom, hogy működik.

Jézus biztat, hogy **merjünk kérni**: tárjuk fel előtte szívünk vágyát. Merjünk hittel kérni, mert a hit hegyeket mozgat.

Kéréseink kapcsán fontos megengedni Istennek a szabadságot: bízzuk rá, miképp teljesül, amire vágyuk. Nem biztos, hogy abban a formában, ahogy elképzeltük, de minden esetben úgy, ahogy az **a javunkat leginkább szolgálja**. Kimondhatjuk: „*Legyen meg a te akaratod.*”

Keressük szívünk legmélyebb vágyait, ezek közel vihetnek Isten akaratához. Mi csak egy töredezett részét látjuk az életünknek, Ő a nagy egészet. Ő nem egy pénzautomata, mintha csak öt Miatyánkért cserébe rögtön jönne kérésünk teljesülése. Érdemes bízni benne, hogy az igazi öröm és boldogság felé visz bennünket.

A Mária-szobor öltöztetése

A kegyhelyeken szokás volt a tisztelet középpontjában álló Mária-szobor öltöztetése az egyházi év liturgikus rendjének megfelelően. 1797-ben feljegyezték, hogy az aranyláncokkal, drágakövekkel, gyöngyökkel gazdagon díszített szentkúti kegyszobor

öltözeteit „úri személyek” adományozták. A kegyszobor korábbi öltöztetésének részleteiről pontos információ nem ismert, csupán annyi, hogy a Máriának szánt ruhákat az oltárterítőkhöz, miseruhákhoz hasonlóan a hívek adományozták a kegyhelynek. Míg

a 20. század második felében a kegyszobor ruháit csupán évente egyszer cserélték, addig 1999 óta az ipolytarnóci Varga Ottóné Zsély Magdolna jóvoltából élő gyakorlattá vált, hogy Szűz Mária minden nagyobb ünnepre a liturgia színének megfelelő ruhát kap. Varga Ottóné mindössze 25 ruhát készített Mária iránti tiszteletből a kegyszobor számára. Elmondta, hogy a kegyszobrot advent, karácsony, nagyböjt, húsvét, pünkösd, Sárló Boldogasszony, Nagyboldogasszony, Kisboldogasszony, Magyarok Nagyasszonya és a vadászok Szent Hubertusz-ünnepé alkalomával öltöztetik át. Ha a nagyböjt ideje elnyúlik, akkor Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén is új ruhát adnak a kegyszoborra. Mária-ünnepeken, karácsonykor és húsvétkor fehér vagy törtfehér, pünkösdkor piros, Magyarok Nagyasszonya ünnepén nemzeti színű ruhába öltöztetik a kegyszobrot. 2015 óta advent időszakában egyszerű királykék, nagyböjt időszakában pedig lila színű ruhát és koronát is kap.

*Vass Erika néprajzkutató
fotó: Andrónyi Tádé*

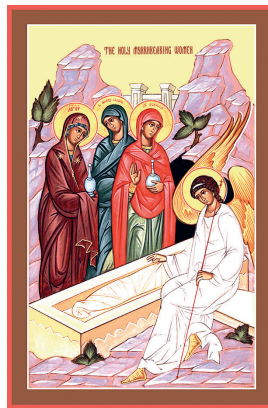

Mária jelenléte az Egyházban tanúság a feltámadásról

Az evangéliumok nem számolnak be a Szűzanya és a Feltámadott találkozásáról. Ennek az lehet az oka, hogy köztudott volt a keresztény kortársak körében: Mária is látta az Urat. Biblikusok véleménye szerint azért sincs beszámoló erről az eseményről, mert a zsidóság körében az asszonyok tanúsága nem volt elfogadható. Másfelől tartottak attól, nehogy az Édesanya tanúsága elfogultságot tükrözzön, és okot adjon a hitetlenkedésre.

Mindenesetre a keleti egyházak hagyományában már egészen korai időszaktól jelen van az a gondolat, hogy a feltámadás után az Istenszülő találkozik Fiával. Szír Szent Efrém egyháztanító és költő úgy számol be Mária Magdolna és Jézus találkozásáról, hogy ott jelen volt Mária is. A görög Tádé-akták szerint Jézus először anyjának és más asszonyoknak jelent meg. Hitvalló Szent Maximosz *A Szűz élete* című munkájában az ősi hagyományra hivatkozva azt írja, hogy Mária elválaszthatatlan volt a sírtól, így az oda érkező kenethozó asszonyok már ott találták őt a sírnál.

A szenthagyomány tehát beszámol az eseményről, ha annak pontos körülményeit nem is ismerjük. Ha elgondolkodunk rajta, teljesen természetesnek találhatjuk, hogy Mária nemcsak az elsők között, hanem elsőként értesült a feltámadásról. Ő volt, aki elsőként értesült a Megváltó eljöveteléről az angyali üdvözlés

alkalmával. Ő volt az első, aki magában hordozhatta Krisztust, az Eucharisztia-ban később mi is hordozhatjuk Őt. Ő volt az első, aki bízott a Mester csodatévő erejében, és először járt közben egy csodáért a kánai menyegzőn. Mária mindig ott volt Jézus mögött az asszonyokkal, és ott volt a kereszt alatt is, hogy tanúja legyen Fia halálának. Természetes tehát, ha Jézus vagy egy angyal neki számol be elsőként a feltámadásról. Nem tudjuk, hogy ki, nem tudjuk, hogy hogyan, és nem tudjuk, hogy mikor mondja meg Máriának, hogy Fia legyőzte a halált, de nem feltételezhetünk mást, mint hogy elsőként szerzett tudomást róla. Mária csendes tanúja a feltámadásnak, jelenléte az Egyházban azonban maga a tanúság a feltámadásról.

A bizánci rítusban húsvét ünnepének kiemelkedő eseménye a feltámadási szertartás. Ennek szerzője, Damaszkuszi Szent János imádságunk egyik kimagasló pontjaként egy angyal szájába adja azokat a szavakat, amelyekből Mária értesül a feltámadásról. Mindannyiunknak, akik szívből szeretjük Máriát, legyen ez az imádság húsvéti ünnepünk éke: „*Angyal kiáltá a Kegyeteljesnek: Legtisztább Szent Szűz, örvendezz! És ismét mondom: örvendezz; mert Fiad föltámadt harmadnap a sírből, s a holtakat föltámasztá. Emberek, vigadozzatok!*”

Kicsák János Sándor nagydobosi parókus

Mária húsvétja

BESZÉLGETÉS BEZZEGH KELEMEN TESTVÉRREL

Húsvét, a megváltás művének beteljesedése az első emberpár vétkére adott kegyelmi válasz az Atyaisten részéről. Krisztusban választott ki minket Isten a világ teremtése előtt; megadta a viszontszeretet szabadságát, amellyel az ember visszaélt, és ez a bukásához vezetett. Az új Éván, Márián keresztül a világba lépő új Ádám, a második isteni személy azonban új eget és új földet, vagyis az üdvözülés lehetőségét nyitotta meg a kétségbeesett emberiség előtt. Kelemen testvérrel húsvét misztériumáról beszélgettem, kifejezetten a Szűzanyát helyezve a középpontba.

Krisztus megtestesülésének hírüladásakor, az anyagi üdvözlésre adott válaszban Máriának üdvösségünk szempontjából döntő jelentősége volt. Ugyanakkor a Szent Szűz nemcsak anyja, hanem hűséges tanítványa is volt a Mesternek. Megmaradt-e Mária kitüntetett szerepe mindvégig a Jézus kereszthaláláig és a feltámadásáig vezető úton?

Az evangéliumok egyszerre nagyon keveset, ugyanakkor nagyon is sokat közölnek Máriáról. Sok alatt arra a mélységre gondolhatunk, amelyet egy-egy történet, megnyilatkozás vagy utalás mond róla. Ha végignézzük ezeket a szentírási részeket, sejthetjük, hogy Mária mindvégig Jézus mellett volt földi élete során, sőt még a feltámadása után is. A karácsonyi misztériummal kapcsolatban gyakorta szoktuk mondani, hogy Jézus esetében a jászol és a keresztt tartozott. De ez igaz a Szűzanyára is. Mária életútja is a jászol és a keresztt között bontakozott ki. Az anyagi üdvözléskor mondott igénje, vagyis annak elfogadása, hogy történjen vele bármi az Atya akarata

szerint, már magában hordozta a keresztt valóságát. Ezt ahhoz tudnánk hasonlítani, mint amikor valaki előre aláír egy üres lapot. Itt Szentkúton a szabadtéri oltár mozaikja is így ábrázolja ezt a jelenetet: az angyal egy fehér lapot tart a Szűzanya előtt. Mária tudta, hogy ezt a lapot majd Isten fogja teleírni. De hogy mivel, az csak később és folyamatában tárult fel előtte. Ott van például az agg Simeon jövendölése a jeruzsálemi templomban, amikor tudtára adja, hogy a Gyermekek küldetése értetlenség és fájdalom közepette fog végbemenni; jel lesz, amelynek sokan ellentmondanak, és az ő lelkét is tör járja át. Mária első igénjéhez nagyon közel találjuk a szenvedésnek ebbéli elővételezését, ami egészen a Golgotáig vezeti őt. A Szűzanya végigkíséri Jézus messiási küldetését annak beteljesedéséig a keresztt. Tehát a jászol és a keresztt között Máriának újból és újból meg kellett újítani az anyagi üdvözléskor kimondott igénjét. Nehéz helyzetben látjuk őt a jeruzsálemi zarándoklaton, amikor megérti, hogy Fiának az Atya akaratát kell követnie, vagy a kánai menyegzőn – Jézus első csodája előtt – kérése látszólagos

elutasításakor, illetve amikor rokonaival Jézusért mennek, mert az a hír járja felőle, hogy megbolondult. Lehet ezeket a történeteket másként is értelmezni, én azonban azt látom bennük, hogy Máriának minduntalan bizalommal kell ráhagyatkoznia arra, amire a kezdet kezdetén Isten meghívta. A Golgotán, a kereszten haldokolva Jézus rábízta Jánost, a szeretett tanítványt. Ettől kezdve Mária anyja lesz a tanítványoknak, a Krisztushoz tartozó közösségnek, vagyis az egyháznak is.

A simeoni jövendölés beteljesedett: Jézus testben megtöretett. Mária testben ugyan nem, de szívében, sőt egész emberi valójában ugyanúgy keresztre lett feszítve Fia szenvedése és halála láttán. A szenvedésről való gondolkodásunkat hogyan változtatja meg a kereszttől álló Istenanya képe?

Mária szenvedése *compassio*, együtt szenvedés fiával, Jézussal. János evangélista nagyon szűkszavúan jegyzi meg, hogy a kereszttől ott állt

Jézus anyja. Azt hiszem, van a szenvedésnek olyan szintje, amikor egyszerűen nem tudunk mást tenni, csak ott lenni a szenvedők mellett. Mária ott áll a kereszt tövében, nem tud segíteni Fián, nem tudja megmenteni, de vele van, átérzi a fájdalmát, együtt szenved vele. Máriára a tehetetlenség fájdalma is ránehezedik. A tanítványok János kivételével mind elmenekültek. Talán azért, hogy mentsék a saját életüket, féltek, hogy ők is sorra kerülnek, de azért is, mert elviselhetetlen volt számukra ez a tehetetlenség. A Szűzanyában ellenben hatalmas erő mutatkozik meg itt. Ez a *compassio* lényege. Mi is átéljük a szenvedésnek ezt a formáját, amikor ott vagyunk azok mellett, akiket szeretünk, és akiknek a fizikai szenvedés síkján nem tudunk a fájdalomán segíteni. Az anyai, a házastársi vagy a mély baráti, testvéri szeretetben önkéntelenül is megfogalmazódik az a vágyunk, hogy inkább mi szenvednénk a szeretünk helyett. Noha tudjuk, hogy ez nem lehetséges, de a szeretettel teli együttérzés, a jelenlét enyhítheti a fájdalmat, a szenvedés magányát azzal, hogy nem vagyunk benne egyedül. Mária az együtt-szenvedésben mindannyiunk tanítómestere.

És nemcsak a szenvedésben, hanem az igazságtalanság és a szeretet totális visszautasításának elfogadásában is. Az ókori ember a bosszú és az elkeseredett harag érzetét nőalakokra is kiterjesztette, gondoljunk csak az Erünniszekre, a bosszúállás és az átok istennőire vagy Médeiára, aki örületében saját gyermekei ellen fordul. A keresztény hagyomány Máriát mindig is a Pietà alakjában láttatta.

Mária azért is ellentéte az említett példának, mert Jézus tanítása is abszolút ellentétes azzal a felfogással, ami a bosszúra és a gyűlöletre vonatkozik. A Szűzanyát a Pietà képében mint igaz tanítványt is látjuk, akinek szívéhez eljutott mindaz, amit Jézus az ellenség szeretetéről mondott. Itt nyoma sincs semmiféle bosszúnak. Ugyanakkor a halott Jézust ölében tartó Szent Szűz ábrázolásáról újfent a jászol

és a kereszt összetartozása juthat eszünkbe. Ahogy Mária karjaiban tartotta újszülött Gyermekeit, úgy tartja most Fiának összetört és meggyötört testét. Az öröm és a fájdalom elválaszthatatlan egymástól ebben a földi életben. Minden örömben valahol mélyen ott van a fájdalom is, mert ebben a mulandó világban soha nem lehet teljes az örömünk. Ugyanakkor az is igaz, hogy minden fájdalom magában hordozza az eljövendő boldogság reményét, amire mindannyian vágyunk. A szívünk mélyén érezzük, hogy ennek a teljességnek léteznie kell.

Mondhatjuk, hogy Mária az anyai szenvedés prototípusává vált?

Vannak korok, és talán a miénk is ilyen, amikor a háború, a járványok vagy a tapintható szegénység a mindennapok részévé teszi a szenvedést, közel hozza az életünkhöz. E tekintetben a Fiával együtt szenvedő Mária alakja erőforrás és vigasztalás akár konkrétan azon édesanyák számára is, akik elveszítették gyermeküket. Eszembe jut egy történet, amelyet még Szegeden hallottam Erdélyi Zsuzsanna néprajzkutatótól. Felidézte azt az emléket, amikor Egerben a Fájdalmas Szűzanya-búcsún gyűjtött imádságokat, és észrevett egy asszonyt, aki egész hosszan és átszellemülten imádkozott a Pietà-szobor előtt. Megvárta, míg befejezi az imádságát, és érdeklődve kérdezte meg, hogy kiért, miért imádkozott. Ez az asszony elmondta, hogy évtizedek óta jár a búcsúra, mert amikor elvesztette az egyetlen fiát egy munkahelyi balesetben, majd' beleőrült a fájdalomba. De ezen a búcsún lelki békére talált, mert belátta, hogy a Szűzanya fájdalma még nagyobb volt, mint az övé, hiszen neki nem kellett végignéznie gyermeke haláltusáját. Azt hiszem nagyon sok ehhez hasonló történetet találhatnánk, ahol Mária szenvedése vigaszt nyújtott az édesanyáknak.

Más oldalról megközelítve, a vigaszadásnak egy kevésbé ismert formája is él a keresztények

körében. A középkori *Legenda Aurea (Arany Legenda)* 13. századi legendagyűjtemény őriz Antióchiai Szent Ignácól, János evangélista tanítványától egy levelet, amelyet a Szűzanyához írt. Ebben az üldöztetések közepette megerősítést és vigasztalást kér Máriától, aki – szintén ebben a legendagyűjteményben található – válaszlevelében megerősíti Szent Ignácot abban, hogy mindaz, amit Jánostól hallott, igaz, és kéri a hitbeli állhatatosságát. Ha ma történe ez a levélváltás, miben kellene a Szűzanya megerősítését kérnünk?

Ma is a hitünkben kell megerősödnünk és állhatatosnak lennünk. A mai ember szerintem leginkább a hitében van megkísértve. Ahogy a mostani szentév mottója is sugallja: „*a remény zarándokainak*” kell lennünk. Ez azt jelenti, hogy az olyan körülmények közepette is, amelyek ellentmondani látszanak hitünknek, bízunk abban, hogy van értelme és célja az életünknek. Nem véletlenül vagyunk a világon. Hitünk igazsága nem a közhangulattól függ, sem nem a hívő keresztények számától. E téren az a fő kérdés, amit Jézustól hallottunk: „*amikor eljön az Emberfia, vajon talál-e hitet a földön?*” Vajon talál-e hitet bennünk? A hit döntés és egyben ajándék is, amiért érdemes imádkozni, megerősítést kérni.

Nagypéntek tragédiájára egzisztenciális vigaszt és reményt jelent Krisztus feltámadása. Ezért írhatja Weöres Sándor: „*Isten gondol öröktől fogva téged, / elméjében léted mint szikla áll. / Mi ehhez mérve habfodornyit élted? / és mit változtat rajtad a halál?*” A katasztrófát felváltja az örömujjongás: nem a halálé a végső szó. A keleti hagyomány úgy tartja, hogy a feltámadt Krisztus elsőként Máriának jelent meg, ez cseng vissza a ferences rózsafüzér első titkának ismétlésében, sőt még Szent II. János Pál pápa is így vélekedett erről. Megismétlődhet az angyali üdvözlés során tapasztalt kitüntetett szerep a Szűzanya esetében?

Úgy gondolom, lehetséges, hogy elsőként Máriának jelent meg a feltámadt Jézus, annak ellenére, hogy a Szentírás nem tesz róla említést. Nem tudjuk, hogy ott volt-e azok között az asszonyok között, akik húsvétvasárnap hajnalban Jézus sírjához mentek, vagy azok között a tanítványok között, akik bezárkóztak félelmükben az emeleti terembe. Ugyanakkor mivel Mária egyike volt azon keveseknek, akik a kereszttel mellett is kitartottak Jézus mellett, biztosra vehetjük, hogy a húsvéti események után sem tűnt el a tanítványok köréből. Tudjuk, hogy pünkösdkor is közöttük volt. Az említett példák és a keleti hagyomány mellett Loyolai Szent Ignác is így gondolkodik erről lelkigyakorlatos könyvében. Elfogadhatjuk a keresztény hagyományban meglévő gondolatot, hogy elsőként Édesanyjának jelent meg feltámadása után Jézus, annak, aki emberileg a legközelebb állt hozzá, aki leginkább szerette őt. Számomra azonban inkább az a fontos, amire ez a lehetséges találkozás mutat: Szűz Mária mennybevétele. Nagyboldogasszony ünnepe a keleti és a nyugati egyház közös hite; Mária földi életét végén testben és lélekben a mennyei dicsőségbe vétetett. Ez azt jelenti, hogy Mária számára már megtörtént a feltámadás, olyan módon részesült a húsvétban, mint még senki más. Az egyház hagyománya szerint, amire a II. vatikáni zsinat is utal, Mária az egyház képe, valamiképpen mintája. Ahogy a kereszttel alatt a zarándok egyház megszemélyesítője, úgy a mennyben a megdicsőült egyház előképe. Azt írja a *Lumen Gentium* kezdetű zsinati dokumentum, hogy „*a biztos remény és vigasztalás jeleként ragyog Mária Isten zarándoknépe számára*”. Ő a legnagyobb tanítómesterünk abban, hogy megértsük húsvét mélyebb értelmét egyrészt a *compassio*, az együtt szenvedés által, amelynek minden emberi szenvedés része lehet, ha a felajánlásunkkal kapcsolódunk hozzá, másrészt a megváltás teljességével, ugyanis a ránk váró üdvösséget már a mennybe fölvetett Szűzanyában szemlélhetjük.

Keppel Dániel

Ötvenöt éve emelték a kegytemplomot „basilica minor” rangra

„...ez a szent templom emeltessék a kis bazilika rangjára...”

1970. április 26-án Szabó Imre püspök, esztergomi apostoli kormányzó öröndetes hírt jelentett be: VI. Pál pápa a Mátravérebély-Szentkút kegytemplomának „basilica minor”, vagyis „kisebb bazilika” címet adományozta. Az erről kiállított okirat fordítása így hangzik: *VI. Pál pápa az esemény örök emlékére. A magyar nemzet mekkora kivételes tiszteletet és ragaszkodást tanúsít a Boldogságos Istenanya iránt, kiténik a neki szentelt számos templomból, melyek azokon a*

tájakon állnak, gyakran művésziek és dicső a nevük, az oda zarándoklók nagy száma miatt. Valóban ezek közé kell sorolnunk az Istennek szentelt Boldogságos Szűz Mária mennybeviteléről, a nép nyelvén Mátravérebély-Szentkútnak elnevezett szentegyházat. Amikor az Esztergom Érsekség Ordináriusa, a papjai és hívei kérését, és kívánságát tudtunkra adva azt kérte, hogy ez a szent templom emeltessék a kis bazilika rangjára, úgy találtuk, hogy ez a hívek javát szolgálná. Meghallgatva

tehát ez ügyben az Istentiszteleti Kongregációt, ezzel a levelünkkel, és apostoli hatalmunknál fogva a jelzett szentegyházat kis bazilika címével és rangjával ékesítjük, s egyben rendeljük, hogy a Boldogságos Szűz Máriához bizalommal menekülő keresztények megnyerik a várt segítséget és vigaszt. Megadjuk ugyanis a velejáró jogokat és kiváltságokat megőrizve mégis, ami az 1968. július 6-án kiadott „De titulo basilicae minoris” határozat értelmében megőrizendő. Semmilyen ellenkező akadály nem merülhet fel. Úgy akarjuk pedig, hogy mindez, amit kihirdettünk, szilárd és jogerős, és most és a jövőben is gyümölcsöző legyen. Kelt Rómában, Szent Péternél, halászyúrú alatt, pápaságunk hetedik évében.

Az apostoli kormányzó az ünnepélyes kihirdetés időpontjául a Szent István-év első vasárnapját, augusztus 23-át jelölte meg. Ez a történelmi esemény abban az időszakban történt, amikor még az egyházak működését az Állami Egyházügyi Hivatal (ÁEH) ellenőrizte. A búcsúk alkalmával ők jelölték ki, hogy ki lehetett az ünnepi szónok, de a pártüléseken visszatérő téma volt, hogy miként kell korlátozni a zarándoklatokat. A történészek és azok előtt, akik átérték az atrocitásokat, nem meglepőek az ilyen jellegű források. Most, a félévszázados jubileum alkalmával ezek segítségével annak hátterét szeretném megvilágítani, hogy mi is történt a párt és az ÁEH részéről annak érdekében, hogy országosan ne kapjon hangsúlyt a Szentkútnak adományozott kitüntető cím propagálása.

Az *Új Ember* 1970. május 10-i száma az első oldal legalján pársoros híradásban tette közzé Szabó Imre püspök bejelentését. Az *Új Ember* következő számaiban az olvasók tájékoztatást kaptak arról, hogy mit is jelent a kapott cím. Minderről a hazai lapok, de a *Nógrád* című megyei újság is mélyen hallgattak, csak a *Vigiliában* olvashattunk egy pársoros közleményt. A külföldi sajtótermékek közül az *Amerikai Magyar Világ*, az ottani magyarok legnagyobb hetilapja szeptember 27-i számában tudatta mindezt.

Joggal tehetjük fel a kérdést: mi volt ennek az oka? Az MSZMP Nógrád Megyei Végrehajtó Bizottsága (VB) 1970. január 20-án tartott ülésén foglalkozott a megye

vallásügyi helyzetével: „Tovább kell törekedni a búcsújáróhelyek látogatottságának csökkentésére, főleg a fiatalok körében. A búcsújáróhelyek minimális kommunális, kereskedelmi és közegészségügyi ellátottságán túl nem kívánatos a jelenlegi színvonal javítása. Továbbra is korlátozni szükséges külön autóbuszok indítását a búcsúkra.” A július 21-i ülésen pedig a közelgő búcsúkra való felkészülést tárgyalták: „Augusztus 16-án lesz a szentkúti kegyhely legnagyobb búcsúja, amelyen az egri érsek [Brezanóczy Pál] lesz az ünnepi szónok, ami emeli a jelentőségét. Ezért számíthatunk arra, hogy nagyobb lesz a látogatottság, mint tavaly volt. Heves megyéből is nagyobb tömegre lehet számítani. Augusztus 23-án hirdetik ki ünnepélyesen, hogy a szentkúti kegyhely megkapta a pápától a kis bazilika címet. Ezt a napot az esztergomi egyházmegye búcsúnappá nyilvánította. Nagy lesz a szervezés a látogatottságra megyén kívül is. Az ünnepi szónok az esztergomi püspök lesz. 1971-től augusztus 23-a mindig búcsúnappal és nagyobb egyházi rendezvény lesz, azonban nem szabad nagyon eltúlozni ezt a lehetőséget. Abban foglaljon állást a VB, hogy megfelelően készüljön erre a két napra. Mindenképpen harcolni kell azért, hogy a fiatalok ne vegyenek ezen részt. Mindent meg kell tenni, hogy ezeken a napokon az autóbuszok a legminimálisabb mennyiségben álljanak rendelkezésre.”

Szintén ekkor tárgyalta a VB Szent István király születésének milleniumi évfordulójával kapcsolatos teendőket, részükről erre kellett a hangsúlyt fektetni: „I. István születésének 1000. évfordulójáról és Alkotmányunk törvénybe iktatásának 21. évfordulójáról együtt, 1970. augusztus 20-án emlékezünk meg. A megemlékezést az idén lezajlott évfordulók folyamatának kell tekinteni és a megemlékezés középpontjába a Magyar Népköztársaság 25 éves fejlődését, és I. Istvánt mint államalapítót kell állítani.”

Kiss István, az ÁEH Nógrád megyei titkára szeptember 14-én küldte meg a jelentését a lezajlott eseményekről: „Nógrád megyében Szentkúton voltak a legjelentősebb demonstrációk főleg a befejezés stádiumában, tehát az elmúlt három hónapban. Szentkútra sikerült az egyháznak jelentős tömegeket mozgósítani. A szabadtéri miséken mind a szónoklatokban, mind az

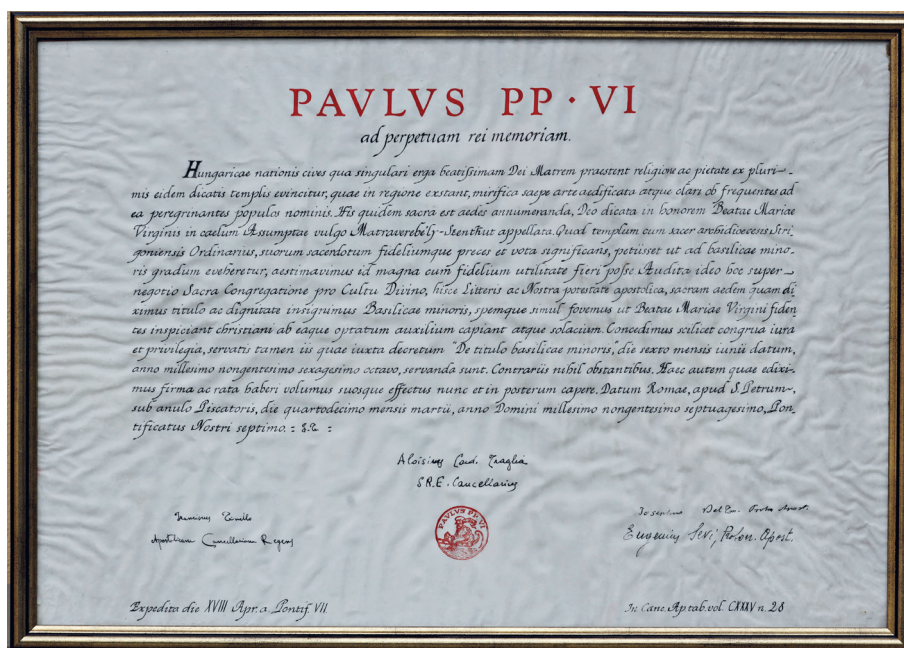
egyházi énekekben kifejezésre jutott a jubileumra való emlékezés így vagy úgy. (...) A legjelentősebb rendezvény a nagyboldogasszonyi kétnapos búcsú volt. (...) Nagyboldogasszonykor 200 magyar autóbusz, 50 szlovák busz, 350 személykocsi és 110 szlovák személykocsi volt jelen. A tömeget én 25–30 ezer főre becsültem, de voltak olyan vélemények, hogy kb. 50 ezren voltak jelen. Információim szerint kb. annyian voltak, mint a múlt évben, noha mind a püspöki körlevél, mind az egyházi sajtó mozgósította a híveket a szentkúti búcsúra, a jubileumi év befejezésére. (...) Meglepő volt, hogy Nagyboldogasszonykor a Szovjetunióból (Kárpátaljáról) is jelen volt egy autóbusz. (...) A szentkúti búcsún résztvevő tömegeket sem elsősorban a jubileumi évforduló mozgatta meg, hanem a szentkúti búcsú önmagáért való hagyomány, e hagyomány felelevenítése, mely lényegében a »basilica minor« cím elnyerésével vált intenzívebbé. (...) Megjegyzem, hogy a Szentkúton megjelenő tömegnek kb. legfeljebb fele vesz részt a vallási szertartásokon, még kevesebben mennek azzal a kifejezett céllal, hogy meggyónjanak, és ezáltal búcsút nyerjenek.”

Az 1972. március 14-én a vallásos ideológia elleni harc feladatait vitatták meg: „A másik dolog, hogy

a Szentkút problémáját kellene alaposan megnézni. Nagyon komoly tanulmányt kellene készíteni arról, hogy milyen összetevők, tényezők hatására alakult ki a jelenlegi helyzet. A dolog egy részében már most kellene intézkedni. De azt is meg kellene akadályozni, hogy például tsz ne béreljen autóbust Szentkútra. Ebben valamiféle közös platformot kellene kialakítani. Van, amikor 30 ezer ember is összegyűlik ezen a helyen. Biztos, hogy anyagi érdekeltség is van ebben a dologban. A fél országban és a határon túlon is szervez[ked]nek.” A párt és az ÁEH részéről évente visszatérő napirendi pont volt Szentkút ügye. Különösen a búcsúk alkalmával ilyen és ehhez hasonló intézkedéseket hoztak annak érdekében, hogy a kegyhely jelentősége és a zarándokok száma ne emelkedjék.

Ezek az események hitelesen mutatják be, hogy mi is történt fél évszázaddal ezelőtt, miért is nem kapott nagyobb közfigyelmet a bazilika rangra emelés történelmi ténye. A párt és az ÁEH intézkedései próbálták mindezt lekicsinyíteni, de nem jártak sikerrel. Nemzeti kegyhelyünk azóta is büszkén viseli VI. Pál pápa kitüntető címadományát.

Galcsik Zsolt

Egész novemberben imádkoztak az elhunytakért a kegyhely szerzetesei

Mátraverebély-Szentkút Nemzeti Kegyhelyen nem csak a halottak napja szól az elhunytakról: a reggeli szentmiséken a hónap végéig imádkoztak értük a kegyhelyet működtető ferences szerzetesek. Egész novemberben az oltárra kerültek azok a nevek, amelyeket a hívek a templomi padok végén található papírra felírtak és a perselybe helyeztek.

Sok temetőben ég a tavaszi időszakban is egy-egy gyertya, de halottak napja után egyre kevesebben látogatják a sírokat. Az ország egyik legismertebb búcsújárárhelyén a szolgálatot teljesítő

hat ferences szerzetes egész novemberben felajánlotta imáját a testvérek szereteteiért.

„Amikor meghalunk, a test elválik a lélektől. Mivel a test romlásnak indul, felmerül a kérdés, nem

tévesztjük-e el az arányt, amikor sokmillió síremléket építünk a halottaknak. Érdekes, az öregeknek, a dédszülőknek, ükszülőknek csak egy fakesztjük állt, ám ugyanúgy eljutottak a mennyországba. Most meg millió s márványsírokat építünk, mondván, azok megmaradnak. Igen, egy-két évtizedig biztosan. És utána? Milyen jó lenne, ha azokat, akiknek ezeket a nagy síremlékeket építjük, inkább életükben próbáltuk volna megszeretni és megtenni mindent, hogy a lelkük ne vesszen el” – összegezte az ünnep legfontosabb üzenetét az egyik ferences szerzetes.

A bűnbánat, a gyónás visszavezet a kegyelem állapotába, az isteni létbe. Azonban a kialakult rossz szokások megmaradnak bennünk, ezért szükségünk van folyamatos megtisztulásra, vezeklésre. Máskülönben halálunk után a pokolba vagy a tisztítótűzbe kerülünk. A teljes búcsúval, amely a nemzeti kegyhelyen is elnyerhető, a tisztítótűzben szenvedőket a mennybe juttathatjuk. Ezért is érdemes zarándoklatra indulni és imádkozni az elhunytakért.

Kerekes-Dancsok Regina

**A tiszta szent egyszerűség
megszégyeníti e világ minden bölcsességét
és a test bölcsességét.**

Assisi Szent Ferenc

MÁTRAVÉREBÉLY-SZENTKÚT
Nemzeti Kegyhely

BÚCSÚREND – 2025

Jubileumi szentév: A remény zarándokai

Április 26., szombat: Irgalmasság zarándoklata – Csizmadia István, az egri bazilika plébánosa

Május 1., csütörtök: Munkás Szent József, du.: zarándoklat a római rítus hagyományos formájában – P. Kovács Ervin Gellért OPraem, a budapest-belvárosi Szent Mihály-templom igazgatója

Május 10., szombat: a Rozsnyói Egyházmegye magyar híveinek zarándoklata – Rákai Gábor püspöki helynök

Május 24., szombat: Óvodások zarándoklata – P. Zatykó László OFM, Szeged

Május 30., péntek: Katolikus iskolák országos szentévi zarándoklata – Ternyák Csaba egri érsek

Június 7–9., szombat–hétfő: Pünkösdi búcsú – vasárnap: Szocska Ábel nyíregyházi gk. megyéspüspök, hétfőn: Mirko Štefković nagybecskereki megyéspüspök

Június 15., vasárnap: Páduai Szent Antal-búcsú – P. Palkó Julián OFM, Szentkút

Június 27., péntek: Jézus Szíve-búcsú: a Katolikus Szeretetszolgálat intézményeinek zarándoklata a betegek kenetének közösségi kiszolgáltatásával – P. Balogh Piusz OPraem gödöllői apát

Június 28., szombat: Szűz Mária Szeplőtelen Szíve-búcsú: a Szeretetláng Mozgalom zarándoklata – P. Ocsovai Grácián OFM, Szeged

Június 29., vasárnap: Szent László ünnepe: a lovasok zarándoklata – P. Hajas Ámosz OFM, Zalaegerszeg

Július 5., szombat: Országos Roma Zarándoklat – Székely János szombathelyi megyéspüspök

Július 2., 5–6., kedd, szombat–vasárnap: Sár-lós Boldogasszony-búcsú: együtt járók, jegyesek, fiatal házások, gyermeket várók zarándoklata – vasárnap: Kocsis Fülöp hajdúdorogi gk. érsek-metropolita

Július 12–13., szombat–vasárnap: Kármelhegyi Boldogasszony- és Lellisi Szent Kamill-búcsú: mentősök zarándoklata – György Alfréd MI bécsi kamilliánus provinciális

Július 26–27., szombat–vasárnap: Szent Anna-búcsú: Nagyszülők világnapja – vasárnap: Varga Lajos váci segédpüspök

Augusztus 1., péntek: Porciunkula-búcsú: a szociális otthonok zarándoklata a betegek kenetének közösségi kiszolgáltatásával – Bosák Nándor ny. debrecen-nyíregyházi megyéspüspök

Augusztus 15–17., péntek–vasárnap: Nagybaldogasszony-főbúcsú – péntek: Schönberger Jenő szatmári megyéspüspök, vasárnap: Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek

Augusztus 20., szerd: Szent István-búcsú: ferences ifjúsági gyalogos zarándoklat – P. Szoliva Gábor OFM, Budapest–Pasarét

Augusztus 24., vasárnap: Motorosok zarándoklata – P. Guia Hugó OFM, Csíksomlyó

Augusztus 29., péntek: Keresztelő Szent János vértanúságának ünnepe: a Besztercebányai Egyházmegye magyar híveinek zarándoklata – Parák József püspöki helynök

Szeptember 6–8., szombat–hétfő: Kisboldogasszony-búcsú: szombaton Budapestről zarándokvonat érkezik Nagybátonyba: Bőjte Csaba OFM, Déva; vasárnap: Veres András győri megyéspüspök

Szeptember 13., szombat: Fájdalmas Anya: szlovák búcsú – Orosch János nagyszombati érsek

Szeptember 20., szombat: Görögkatolikus búcsú – Jaczkó Sándor budapesti görögkatolikus helynök

Szeptember 21., vasárnap: Szent Pió atya-búcsú: egyetemista zarándoklat – Héray András budapesti egyetemi lelkész, Kulcsár Dávid országos katolikus egyetemi lelkészi referens

Október 4–5. és 8., szombat–vasárnap és szerda: Magyarok Nagyasszonya- és Rózsafüzér Királynője-búcsú – vasárnap: Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök, kedd: Pápai Lajos ny. győri megyéspüspök

Október 25., szombat: Szent Hubertus-búcsú: erdészek és vadászok zarándoklata, kelet-cserhádi trófeaszemle – Balogh László balassagyarmati plébános